AktieRadius

RADIUS NEDERLANDSE VERENIGING VAN HOUTDRAAIERS

nr. 51
september 2006

Kwartaaluitgave van RADIUS Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

NEDERLANDSE VERENIGING VAN HOUTDRAAIERS

Bestuur

Voorzitter: Vacant
Secretaris: Aat Meijboom,
L. de Raatlaan 15, 3209 AR Hekelingen
e-mail: aatmeijboom@tiscali.nl
tel. 0181 639 728
Penningmeester: Bert (A.) Rosbach,
Meidoornsingel 67, 3053 BK Rotterdam,
tel. 010 418 47 86. e-mail: a.rosbach@chello.nl
Postbank 74 19 49 tnv RADIUS.
Ledenadministratie: Ruud (R.) van Oorschot,
J. Vermeerhof 7, 1394 GG Nederhorst den Berg,
tel. 0294 253 421, e-mail: ruud.vanoorschot@hetnet.nl
Leden: Christiaan (Chr.) Jörg, Jan (J.Q.) van der Ploeg.

DemoDagCommissie

Chr. Jörg, tel. 030 251 36 84
E-mail: christiaanjorg@wanadoo.nl
Hans Pul, tel. 033 258 20 88
E-mail: e.pul@puldisplay.com

RedactieCommissie

Jos (J.D.) Toussaint, René (R.M.) Wetzels.
Secretariaat: R.M. Wetzels, Sportlaan 4, 7491 DG Delden,
tel. 074 376 53 21, e-mail: aktieradius@hetnet.nl

Advertenties

Wim (W.) te Winkel, Mispel 4, 7621 WB Borne,
tel. 074 266 21 82, e-mail: te.winkel@wanadoo.nl

AFDELINGSCONTACTPERSONEN

Amsterdam	Rik Mars	tel. 020 490 48 87
Arnhem/ Nijmegen	Jaap Boks	tel. 0481 372 495
Den Haag	Lex Polderman	tel. 070 323 27 07
Flevohoutdraaiers	Harry Moolenaar	tel. 0320 234 020
Haarlem	Joop Wiezer	tel. 023 524 57 72
Haarlemmermeer	Henk Smit	tel. 071 402 43 65
Limburg	Ger Vervoort	tel. 077 354 99 99
Lochem	Hans Langkamp	tel. 0547 351 881
Noord	Egbert Smilde	tel. 059 231 87 70
Noord-Holland N.	Aad Sneeboer	tel. 0229 270 982
Rotterdam	Bert Rosbach	tel. 010 418 4786
Utrecht	Jasper v.d. Visch	tel. 034 621 23 68
Veluwe	Bob Kemerink	tel. 038 454 05 40
Voorne		
Zeeland	Ko Marinissen	tel. 0113 695 970

Kopij

AktieRadius verschijnt viermaal per jaar; medio maart, juni, september en december. De redactie verzoekt u uw bijdragen zes weken vóór deze verschijningsdata liefst op diskette of per e-mail aan te leveren. Foto's en tekeningen graag voorzien van uw naam zodat wij deze kunnen terugsturen.

Uiterste inleverdatum AktieRadius 52:
1 november 2006

Deze stukken vertolken de mening van de inzender en behoeven niet de mening van het bestuur en/of de redactie te vertolken. Zij worden dan ook geplaatst buiten verantwoordelijkheid van RADIUS en de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij in welke vorm dan ook inhoudelijk te beoordelen, zonder opgaaf van redenen te weigeren of in te korten.
Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is slechts toegestaan met schriftelijke toestemming van het bestuur.

Het werken met voor het houtdraaien gebruikelijke gereedschappen, machines en uitgangsmateriaal kan gevaarlijk zijn. Lees vóór het gebruik de bijbehorende voorschriften en volg de daarin gegeven aanwijzingen zorgvuldig op. Noch de vereniging RADIUS, noch de redaktie van AktieRadius, noch de auteurs van de in dit nummer opgenomen artikelen en advertenties kunnen enige aansprakelijkheid aanvaarden voor onvolkomenheden of andere fouten.

Van de bestuurstafel

Het valt niet mee om telkens weer een onderwerp op deze pagina te produceren. Immers, veel leden zijn niet zo geïnteresseerd in het doen en laten van het bestuur, zij lezen liever iets over onze hobby. Nu is er een onderwerp dat iedereen aan het hart moet gaan: ons 12 1/2 jarig jubileum in 2007. Eindelijk zijn we zover dat we een geschikte locatie gevonden hebben, namelijk het themapark 'Archeon' in Alphen aan de Rijn, en niet het minst belangrijke: dit past in ons budget!

Gezien de afstand met de vorige locatie hebben enige leden van de jubileumcommissie noodgedwongen hun medewerking moeten afzeggen. Hierbij doe ik een dringende oproep aan de leden (bijv. 1 lid per afdeling) om het bestuur te assisteren bij de organisatie en het aandragen van andere ideeën c.q. mogelijkheden voor dit jubileum. Als u deelneemt in de commissie wil het niet zeggen dat u hiervoor moet reizen, het gaat voornamelijk per e-mail. Voordat we echter definitief het contract met het Archeon tekenen moeten we er 100 % zeker van zijn dat de afdelingen allemaal meedoen.

Zoals u misschien wel weet is het de bedoeling dat we een tentoonstelling samenstellen van werk dat u geschikt vindt om te laten zien .Dit geldt niet alleen voor de afdelingen maar voor elk lid afzonderlijk! Waarbij het mogelijk is dat een aantal leden samen een stand vullen en bemannen. Dit heeft als consequentie dat uw stand 2 dagen bemand moet zijn!

Hier hebben we een unieke gelegenheid om onze hobby aan een groot publiek te laten zien. Immers onze tentoonstelling is voor iedere bezoeker toegankelijk. De leden met hun partner hebben vrij entree, familieleden mogen mee tegen een gereduceerd tarief. Kortom met uw hulp kunnen we er een sprankelend geheel van maken.

Wilt u meewerken: bel of mail de secretaris!

Aat Meijboom, Hekelingen

Tel. 0181639 728

E-mail: aatmeijboom@tiscali.nl

Van de redactie

De 50ste verjaardag van AktieRadius is vrijwel geruisloos voorbij gegaan. Heeft AktieRadius nu Abraham gezien, is hij grijs en wijs? Neen, 4 maal per jaar jarig zijn, telt niet. AktieRadius is nog jong en heeft nog een hele toekomst voor zich. Indien er leden zijn die mee willen werken aan die toekomst van AktieRadius zijn ze welkom!

Mijn oproep voor kopij voor AktieRadius 50 heeft succes gehad. Diverse leden hebben een en zelfs meerdere artikelen geschreven, waarbij we niet alle artikelen hebben kunnen plaatsen in het jubileumnummer. Enkele artikelen zijn nu geplaatst in AktieRadius 51. Ik kan me voorstellen dat het een teleurstelling is voor schrijvers wanneer ze nadat ze een artikel ingeleverd hebben, te horen krijgen dat het niet past in het eerstvolgende nummer. De redactie, samen met Henk Smit en de dames en heren van Ter Burg, doen hun best om AktieRadius optimaal samen te stellen. Het is voor de redactie makkelijker werken met enkele artikelen op de plank waaruit een keuze gemaakt kan worden. En om AktieRadius 52 te vullen, hebben we weer enkele artikelen nodig. Maar met de aangenamere temperaturen van het najaar voor de boeg, zal dat - hoop ik - geen probleem zijn.

René Wetzels

Startende houtdraaiers

Alle afdelingen van Radius krijgen wel eens nieuwe leden. Deze nieuwe leden kunnen in twee groepen ingedeeld worden: mensen die bekend zijn met houtdraaien en mensen voor wie houtdraaien helemaal nieuw is. Ze hebben geen draaibank en hebben nog nooit een draaibeitel in handen gehad. Voor deze laatste groep mensen is onderstaand artikel geschreven.

Goed nadenken voor je start

Houtdraaien is een prachtige hobby waar snel resultaat mee te bereiken is. Het is echter niet ongevaarlijk en enige basiskennis is wenselijk. Wil iemand starten met houtdraaien is het van belang om goed na te denken en de financiële en andere gevolgen van dit houtdraaien te overwegen. Ga niet meteen naar een bouwmarkt om een goedkope draaibank te kopen.

Cursus Snijdend Houtdraaien
door
Christiaan Jörg

In kleine groepjes (max. 3 personen) leer je op een grote bank (Wema, Jet) met zelfvertrouwen en plezier je hobby uit te oefenen.

Basiscursus I en II (8 x 4 uur) € 350
Voor mensen die willen beginnen (I) en draaiers die het juiste spoor nog niet gevonden hebben (II).
Vervolgcursus (4 x 4 uur) € 175
Tussen de centers en voor de kop. Het uitbouwen van de reeds geleerde kennis en kunde.

Inschrijfformulier en informatie
Christiaan Jörg W. Heukelslaan 6
3581 SP Utrecht
Tel. 030 – 2513 684
christiaanjorg@wanadoo.nl

www.christiaanjorg.nl

Er is veel literatuur over houtdraaien en praktische aanwijzingen van andere houtdraaiers of enkele lessen zijn eigenlijk onmisbaar.

Kosten

De draaibank € 200,-

Als je wilt houtdraaien heb je een draaibank nodig. Probeer eerst vast te stellen wat je aantrekt in houtdraaien en wat je wilt maken. Als starter is het verstandig om een niet te dure bank te kopen. Merken als Ferm en Kinzo zijn slechte banken die beter niet gekocht kunnen worden. Beter is het op Marktplaats of via via of advertentiebladen een 2dehands bank aan te schaffen

Draaibeitels € 100,-

Een goede set draaibeitels is onmisbaar. Mogelijk kun je een aantal overnemen van de eigenaar van de 2dehands draaibank. Kan dit niet dan is er een ruime keus aan beitels in veel prijsklassen. Verschillende leveranciers willen je ten dienste zijn. Ook via internet zijn mogelijkheden.

Slijpmachine € 50,-

Om de beitels scherp te houden is een slijpmachine en een wetsteen onmisbaar. Slijpmachines zijn in veel prijzen en uitvoeringen in de handel. Voor beginners is een twee-kops amarilsteen het beste, deze is in elke gereedschappenhandel te koop.

Een werkplaats(je)

Thuis moet je de ruimte hebben om te kunnen draaien. Een grote werkplaats is wel prachtig maar niet per sé nodig. Minimaal moet je toch wel uitgaan van een werkplaats van 2 x 3 meter. Ook in een grote schuur of garage kan gedraaid worden maar in dat geval is het wen-

Shellawax *) nu ook in Europa!

*) volgens ons de beste afwerking ter wereld voor houtdraaiwerk

= Eén laag
= Prachtige glans
= Eenvoudig aanbrengen
= Voedselveilig
= Direct droog

Shellawax Ron's www.rons.biz

Reeds jarenlang gebruikt door vele tienduizenden houtdraaiers wereldwijd

Kijk voor meer informatie op het Shellawax deel van www.rons.biz of neem contact op via:

Ron's, Achterland 14, 2964 LA Groot-Ammers
e-mail: info@rons.biz Fax +31 184 60 13 36
Tel. +31 184 60 16 77 (Wij prefereren e-mail of fax)

Wij zoeken nog distributeurs

selijk om een deel af te scheiden in verband met de stofontwikkeling.

Afzuiging
Stof is bij het draaien niet te voorkomen, zeker niet bij de afwerking als je gaat schuren. Dit stof moet afgezogen worden. Regelmatig inademen van stof is niet bevorderlijk voor de gezondheid. Als je begint kun je prima een stofzuiger gebruiken. Een mondkapje moet ook altijd aanwezig zijn.

Gezichtbescherming € 35,-
Bij het draaien vliegen de splinters en spaanders je soms letterlijk om de oren. Minimaal een stofbril, maar beter een volgelaatmasker is daarom noodzakelijk.

Verenigingen € 25/jaar
Je kunt je laten stimuleren om te draaien door lid te worden van RADIUS Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers. Ze geven een prachtig kwartaalblad "AktieRadius" uit met veel ideeën en voorbeelden die je kunt gebruiken. Twee keer per jaar worden er DemoDagen gehouden die, zeker voor beginnende houtdraaiers, erg inspirerend werken. Radius heeft een mooie website: www.houtdraaien.com. Radius heeft ook afdelingen waar je lid van kunt worden. Juist het gezamenlijk draaien en samen over de gemaakte werkstukken praten, bevordert het plezier dat je in het draaien zult gaan krijgen.

VARIABEL

Hout gratis
Als je gaat draaien heb je hout nodig. In het begin zal het misschien wel eens een probleem zijn om geschikt hout te vinden maar via clubleden, familie en kennissen is er meestal gemakkelijk aan hout te komen. Ook via de plantsoenendiensten van een gemeente is er vaak veel hout te krijgen. Verder is er op de DemoDagen ook prachtig hout te koop.

Ab Strijker

Presenteerschaal op voet

Opdracht

Bij de afdeling Haarlemmermeer is het goed gebruik om voor de afdelingsbijeenkomst een werkstuk volgens opdracht te maken. Deze keer moest er een presenteerschaal op voet komen, met een diameter van 200 mm Ø bij een hoogte van 120 mm.
Mijn echtgenote heeft zeker bij zo'n gebruiksvoorwerp inspraak. Haar suggestie was van een opengewerkte voet uit te gaan. Na een paar schetsjes hebben we gekozen voor een voet in driedelig omkeerdraaiwerk. Om in stijl te blijven heb ik de schaal uit drie delen gedraaid volgens het 'verloren hout' principe.

Schaal

In de schets (zie tekening 1) begin ik met drie ruiten met een hoek van 120° en zijden van 123 mm. In elkaar gelegd kan hier een cirkel van ruim 200 mm Ø uit gehaald worden. Tussen de ruiten teken ik rechthoeken van 123 mm bij 50 mm. In de zeshoek die zo ontstaat teken ik de grootst mogelijke cirkel. Vervolgens haal ik uit de tekening een vlak dat begrensd wordt door twee zijden van een ruit en de cirkel. Na wat schuiven en draaien zie je dan hoe de schaal er uit gaat zien.

Voor de schaal zaag ik uit een essen plank van 110 x 55 mm de drie ruiten. Van een vuren balk van 55 x 50 mm zaag ik drie stukken van 123 mm.

De ruiten leg ik zo dat de nerf zoveel mogelijk van binnen naar buiten loopt, waardoor het afdraaien zo min mogelijk problemen geeft, zie foto 1.

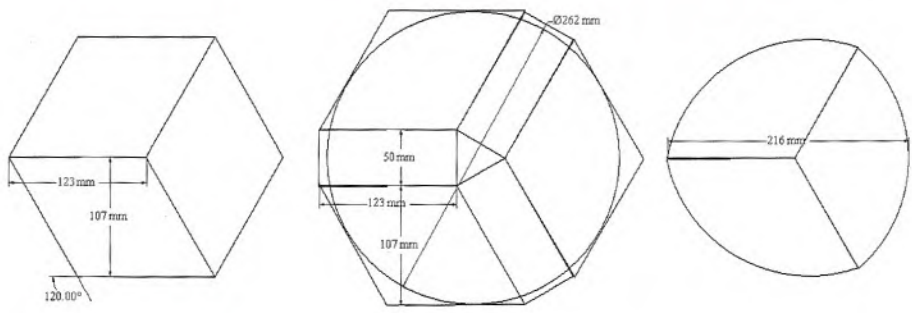

Tekening 1

De stukken lijm ik vervolgens in elkaar. Voor ik lijm op het hout aanbreng, maak ik eerst even een proefopstelling om te zien of alles goed past.

Na nauwkeurig centreren schroef ik een opspanplaat aan de kant die na afloop de bovenkant moet vormen. Omdat ik de schaal ongeveer 16 mm diep wil maken, gebruik ik schroeven die 14 mm onder de opspanplaat uitkomen. Met een schaalguts van 16 mm draai ik het geheel vlak en rond bij een toerental van ongeveer 800, oplopend tot 1200 naar het midden, zie foto 2.

Bij samengesteld werk van deze omvang gebruik ik zeker een gelaatsbeschermer.
De vorm van de buitenkant breng ik voornamelijk aan met een (gesmede) guts van 13 mm. Ik laat wat extra materiaal in het midden staan, waar achteraf de voet in gelijmd wordt. Nadat ik de buitenkant afgewerkt heb met een zware "shear scraper", boor ik een gat van 54 mm voor de klauwen van de klauwplaat, zie foto 3.

Bij het opspannen op een in verhouding tot de totale omvang tamelijk kleine uitsparing is het zaak tijdens het vastdraaien van de klauwplaat de uitlijning van het werkstuk onder controle te houden. Omdat hier stukken hout van verschillende dichtheid zijn gebruikt is dit zonder meer noodzakelijk. Ik gebruik hiervoor een hulpstuk waarmee de opspanplaat op de losse kop is bevestigd, zodanig dat de schaal zuiver haaks op de draaias wordt gehouden, zie foto 4.

Met de schaal op de klauwplaat draai ik de binnenkant uit met een guts van 20 mm. De laatste oneffenheden heb ik tenslotte weggewerkt met de "shear-scraper".

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Herman Buitelaar BV

Machinehandel

Kanaaldijk 36d, 2741 PA Waddinxveen, telefoon (0182) 52 54 68
E-mail: info@buitelaar.nl Openingstijden: maandag t/m zaterdag van 09.00-17.00 uur.

8-delig Houtdraaibeitelset

8-delige set HSS houtdraaibeitels.
Geleverd in luxe houten opbergcasette.
Volledige HSS-beitels (dus niet enkel het puntje).
Totale lengte van de beitels: 425 mm.
Prijs: **€ 65,-**

HBM 1100 Houtdraaibank

Afstand tussen de centers: 1100 mm.
Maximale draaidiameter: 350 mm.
Toerentalbereik: variabel van 500 tot 2000 O/min.
Opname van de losse kop: Mk 2.
Diameter van de opspanplaat: 150 mm.
Lengte van de leunspaan: 300 mm.
Gewicht: circa. 92 kilogram.
Verpakkingsafmetingen:
1620 x 30 x 430 mm.
Prijs: **€ 250,-**
Technische gegevens van de kopieerinrichting:
Maximale kopieerlengte: 1100 mm.
Maximale verplaatsing van taster: 35 mm.
Maximale tasterhoogte: 150 - 200 mm.
Afmetingen: 1210 x 240 x 160 mm.
Prijs: **€ 100,-**

HBM 200 Stofafzuiginstallatie

M3 per uur:
2500 M3 per uur.
Gewicht:
63 kilogram.
Motorvermogen:
2 Pk.
Voltage:
230 / 400 Volt.
Benodigde plaatsingsruimte:
85x55x200 cm.
Machine wordt geleverd inclusief:
- 2 Stofzakken.
- Verrijdbaar onderstel.
- Mondstuk voor 2 inlaten.

Prijs: **€ 198,-**

HBM 250 Zaagtafel

Diameter van het zaagblad: 250 mm.
Zaagdiepte bij 90 graden: 80 mm.
Zaagdiepte bij 45 graden: 55 mm.
Zaagtafelafmetingen: 700 x 465 mm.
Toerental: 4500 O/min.
Motorvermogen: 2 Pk.
Voltage: 230 Volt. 50 Hz.
Gewicht: ca. 21,5 kilogram.
Machine wordt geleverd inclusief:
- Zaagblad.
- Onderstel.
- Noodstop.
- Verstebare zaaghoogte.
- Geleiders.

Prijs: **€ 150,-**

HBM 350 Houtlintzaag

Diameter van de zaagwielen: 315 mm.
Tafel kantelbaar: van 0 tot 45 graden.
Maximale zaaghoogte: 160 mm.
Maximale zaagdiepte: 300 mm.
Lengte van het zaaglint: 2240 mm.
Dikte van het zaaglint: van 6 tot 15 mm.
Motorvermogen: 0,75 Pk. met 230 Volt.
Toerental van de motor: 1400 O/min.
Afmetingen van werktafel: 400 x 500mm.
Geleverd inclusief:
- 1 zaaglint
- Onderstel
- Verstekgeleider.
- Bijbehorende gereedschappen.

Aansluitingsmog.heid voor stofafzuiging.
Prijs: **€ 298,-**

HBM 100 Vlak- en van Diktebank

Totale lengte van vlaktafel: 1000 mm.
Totale lengte van van diktetafel: 400 mm.
Maximale werkbreedte: 260 mm.
Maximale van dikte capaciteit: 160 mm.
Maximale afname van vlakbank: 3 mm.
Toerental van het messenblok: 6500 O/min.
Voedingssnelheid van dikte: 5 mtr. p.min.
Hoogte van de vlaktafel t.o.v. de vloer: 840 mm.
Gewicht: circa 66 kilogram.
Motorvermogen: 3 Pk. (230 Volt).
Prijs: **€ 598,-**

HBM 100 Vlakbank

Maximale schaafbreedte: 155 mm.
Maximale afname: 2,38 mm.
Motorvermogen: 1,5 Pk. (230 Volt)
Gewicht: Circa. 13 kilogram.
Verpakkingsafmetingen: 78 x 35 x 33 cm.
Geleverd zoals afgebeeld.
Prijs: **€ 125,-**

HBM 50 Stofafzuiginstallatie

M3 p.uur: 900 M3 p.uur.
Gewicht: 25 kilogram.
Motorvermogen: 1 Pk. Voltage: 230 Volt.
Benodigde plaatsingsruimte: 40x40x40 cm.
Geleverd incl.: 1 stofzak en verrijdbaar onderstel. Prijs: **€ 98,-**

Indien u op de hoogte wilt blijven van diverse aanbiedingen en occasions binnen ons ruime assortiment, dan kunt u zich via de website aanmelden bij onze handige ***e-news-service!***

Prijzen in deze advertentie en op onze website zijn inclusief BTW.

WWW.BUITELAAR.NL

Na het draaien van de schaal, verwijder ik de vuren balkjes zo veel mogelijk met de lintzaag, zie foto 5. Met beitel en kabinetschraper ruim ik de laatste restjes hout en lijm op.

In een volmaakte wereld zou alles nu direct in elkaar passen. Helaas moet er meestal nog wat gecorrigeerd worden. Afhankelijk van wat er moet gebeuren, gebruik ik in volgorde van voorkeur: een blokschaafje, kabinetschrapers en desnoods schuurpapier.

Na (droog)passen zet ik met een paar lijmtangen het schaaltje definitief in elkaar, zie foto 6. Onder de schaal, dus niet zichtbaar op de foto, ligt een 16 mm dik schijfje, dat met een stukje plastic is afgedekt. Daardoor kan ik als het nodig is aan de bovenzijde de delen aandrukken zodat ze vlak liggen, zonder dat het schijfje aan de schaal vast komt te zitten.

Lijmresten en kleine oneffenheden werk ik weg met een tamelijk vlak houtsnijgutsje. Voor zover nodig wordt de schaal dan met schuurpapier korrel 150 t/m 220 en Webrax grijs glad afgewerkt.

Aan de onderkant boor ik een gat van 28 mm Ø bij 8 mm diep waarin de voet wordt vastgezet, zie foto 7. De diameter van de schaal bleek iets te groot voor de kolomboormachine. Ik gebruik daarom het bij het opspannen op de klauwplaat getoonde hulpstuk om een schijf multiplex aan de losse kop te bevestigen. De schijf steunt de schaal haaks op het as-vlak waardoor ik het gat zuiver kan boren.

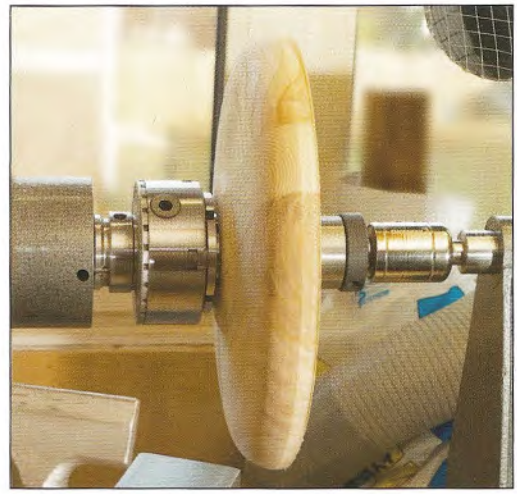

Foto 4

Foto 5

Foto 6

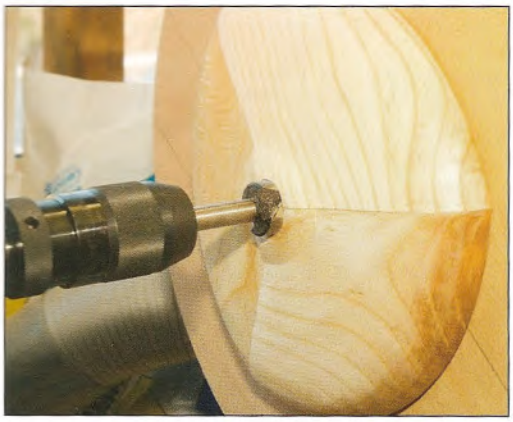

Foto 7

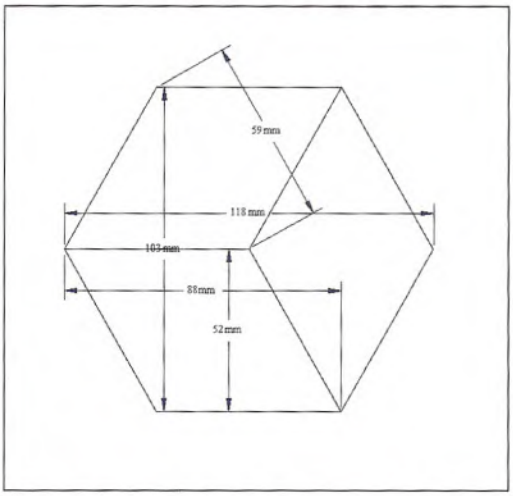

Tekening 2

Voet

Het schetsen van omkeerdraaiwerk vind ik eigenlijk gemakkelijker dan het lezen van zo'n schets. Voor de liefhebbers zijn hier toch een paar tekeningetjes bijgevoegd. Tekening 2 geeft de dwarsdoorsnede van de voet vóór het draaien. Deze doorsnede bestaat uit drie ruiten met diagonalen van 59 en 103 mm.

Tekening 3 geeft de doorsnede over de korte diagonaal van zo'n ruit. Het materiaal dat na het draaien moet overblijven is vet getekend. De straal die na de tweede ronde moet overblijven om de gewenste vorm te verkrijgen, is voor een paar plaatsen opgenomen achter R2. Door de dwarsdoorsneden voor deze punten te tekenen is de straal die in de eerste ronde moet worden aangehouden, gevonden.

Tekening 4 laat de doorsnede zien op het breedste deel van de voet. Dit punt is in tekening 3 aangegeven als doorsnede A. Ik begin met de straal R2 van 51 mm in te tekenen. Om 6 mm hout over te houden, teken ik een cirkel met straal 45 mm in. Tenslotte teken ik de cirkel vanuit een hoekpunt die aan de 45 mm

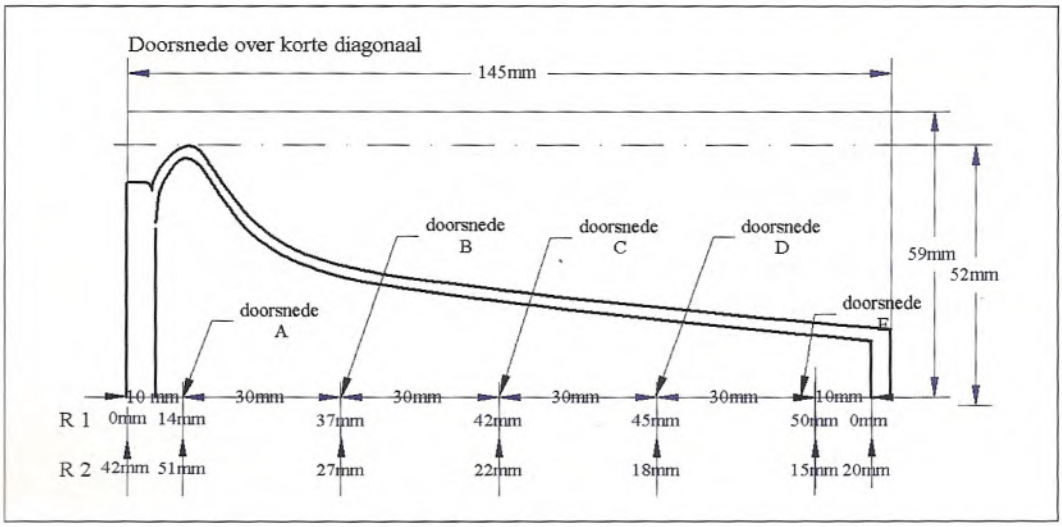

Tekening 3

cirkel raakt. De straal van deze cirkel R1 blijkt 14 mm te zijn. Op dezelfde manier kunnen de tekeningen voor de doorsneden B t/m E gemaakt worden.

Een plank essen van 55 x 90 mm, ruim 500 mm lang heb ik met (hand)schaven zo vlak mogelijk en haaks gemaakt, zie foto 8.

Voor het instellen van de zaag onder een hoek van 120° (c.q. 60°) zaag ik een drietal proefblokjes totdat ze in elkaar gepast geen kieren meer vertonen.

Mijn miniatuurzaag heeft overigens wel moeite met 55 mm dik essen onder een hoek van 60°.

Om de ruiten nauwkeurig op maat en symmetrisch te krijgen wil ik ze door de Vandiktebank halen. Daarvoor moet de ruitvorm een bredere basis hebben. De ruitvormige plank lijm ik hier met wat smeltlijm op het afgezaagde restdeel, zie foto 9.

De kanten die niet vlekkeloos van de cirkelzaag kwamen worden hier gelijk gefatsoeneerd. Dit is vooral belangrijk omdat er na het draaien maar een paar kleine lijmvlakken overblijven, zie foto 10.

Voor het draaien van de eerste ronde heb ik de drie delen met stukken draadeind en moeren aan elkaar vastgemaakt. Ik heb de uitstekende stukken metaal flink ingetaped om de kans op blessures te beperken, zie foto 11. Bij het draaien van de eerste ronde heb ik een 20mm gesmede guts en een 6 mm profielguts gebruikt.
Na het verwijderen van de ijzerwaren kunnen de delen nu in elkaar gelijmd worden.

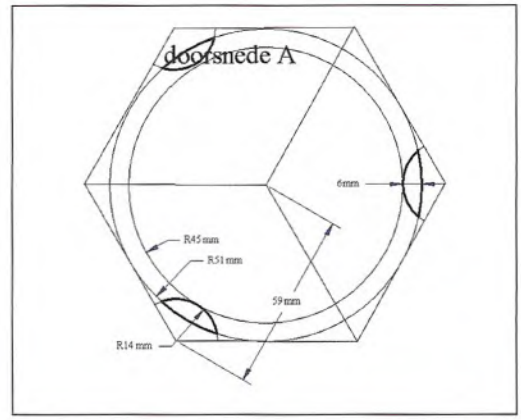

Tekening 4

Foto 8

Foto 9

Foto 10

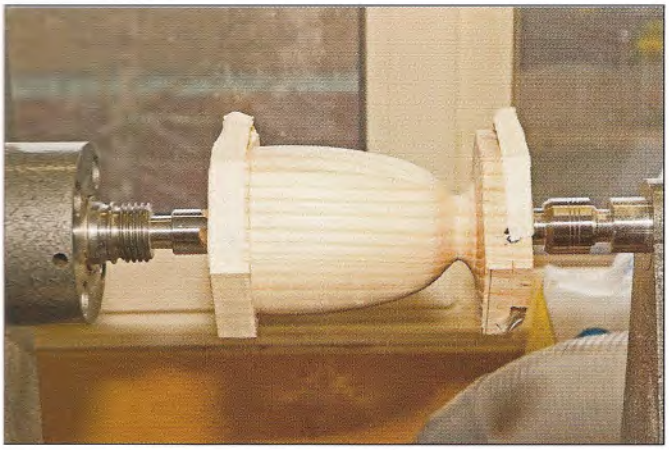

Foto 11

Foto 12

er in de eindfase nog maar weinig materiaal staat wordt zoveel mogelijk van de losse kop af gewerkt. De guts moet goed scherp zijn en voorzichtig gehanteerd worden.

Achteraf was ik niet helemaal gelukkig met de voet. In het midden van de onderkant heb ik een gat van 50 mm Ø gedraaid, afgerond naar de onderkant. Het geheel ziet er nu wat luchtiger uit, zie foto 13.

Bij het lijmen van de schaal op de voet heb ik een vlakke ondergrond die zuiver waterpas staat, gebruikt. Zo kon ik eenvoudig controleren of de schaal recht op de voet stond, zie foto 14.

Foto 12. Bij het draaien van de tweede ronde spelen de berekende diameters eigenlijk geen rol meer. Ik streef naar een geleidelijk verloop van de dikte van de drie spijlen van ca 4 mm aan de top tot 6 mm aan de onderkant. Omdat

Nadat ik hier en daar wat kleine oneffenheden heb weggewerkt is de schaal met grondvernis (sanding sealer) en een beetje was afgewerkt.

Hans Scholte, Wassenaar

Foto 13

Foto 14

HEGNER
Nederland

Machines en gereedschappen voor hout, metalen en kunststoffen.

Nu ook boren en frezen van 0,5mm tot 2,3mm.

Tel: (0181) 64 75 35
Internet: www.hegner.nl
Email: hegner@koenekoop.demon.nl

Ontwerpen hoeft niet moeilijk te zijn

1. Inleiding

Ik weet niet of het de lezer net zo vergaat als mij. Als ik op een tentoonstelling van houtdraaiwerk sta te kijken, dan zie ik stukken die mij een goed gevoel geven en stukken die mij een slecht gevoel geven. Het gaat dan niet zozeer om de afwerking maar vrijwel altijd om de vormgeving. De vraag "hoe moet je ontwerpen?"en "wat is een goed ontwerp?" wordt maar al te graag beantwoord met "er zijn geen regels", "je weet het pas als je het ziet" of "je hebt het of je hebt het niet". Als je over ontwerpen leest, krijg je de indruk dat we te maken hebben met een soort zwarte magie die voorbehouden schijnt te zijn aan een "happy few".

Niet iedereen heeft hetzelfde gevoel voor mooie vormen kunnen ontwikkelen. Dat is de reden waarom ik dit stukje over ontwerpen heb uitgewerkt.

In de dagelijkse praktijk van het draaien blijkt toch dat veel mensen moeite hebben met de vormgeving. Bij een schaal bijvoorbeeld kan de verhouding van de diameter en de hoogte of de diameter van de schaal en de diameter van de voet soms onevenwichtig zijn. Nu blijkt dat in het verleden al veel aandacht is besteed aan het ontwerpen in de juiste verhoudingen. In dit artikel, gebaseerd op een aantal artikelen uit Amerika en Australië, heb ik een samenvatting gemaakt van een aantal methoden voor het ontwerpen en heb ik een interessant hulpmiddel opgenomen (ontworpen door Bill Smith) waarmee men heel snel verhoudingen kan vaststellen. Ik heb er zelf veel aan en hoop dat de leden van Radius er ook veel aan zullen hebben. Ik geef hieronder een beschrijving van een aantal methoden. De volgorde van de methoden zegt niets over de kwaliteit ervan.

2. Ontwerpmethoden

Methode 1: De wortel twee ($\sqrt{2}$) driehoek

In de goniometrie is de "wortel twee driehoek" van groot belang. In een wortel twee rechthoek is namelijk de verhouding van de lange zijde tot de korte zijde 1,414 : 1. Deze verhouding kan eenvoudig worden toegepast bij het draaien van bijvoorbeeld een schaal. Willen we een schaal draaien van een bepaalde diameter en willen we weten wat de mooiste hoogte is voor deze schaal dan delen we eenvoudig de diameter die we willen draaien door 1,414. Om ook de diameter van de voet van de schaal te bepalen, delen we de hoogte van de schaal door 1,414.

Voorbeeld 1:

Stel we willen een schaal met een diameter van 250 mm draaien, dan is de ideale hoogte volgens deze methode: 250/1,414 = 176 mm en de ideale voet van de schaal 176/1,414 = 125 mm.

Deze basis maten geven ons een schaal met aangename verhoudingen ofschoon we de gebogen lijnen tussen deze afmetingen nog niet hebben bepaald. Hierover later meer.

Methode 2: De eenderde/tweederde regel

Een andere methode om verhoudingen te bepalen is de "eenderde/tweederde" regel, welke lijkt op de gulden regel maar een beetje eenvoudiger te gebruiken. Deze methode lijkt op die van de Gulden Snede (zie methode 3).

Deze regel geeft aan dat binnen welk raamwerk dan ook (vierkant, rechthoek, cirkel) het punt dat van het meeste belang is voor het ontwerp op eenderde van de zijkant of eenderde van de top ligt. Kunstenaars en oude meesters maken en maakten veel gebruik van deze methode.

Voorbeeld 2:

De bodem diameter van een schaal is eenderde van de grootste diameter. Uitgaande van een schaal van 250mm zou in deze methode de diameter van de bodem 83,3 mm afgerond 83 mm moeten zijn.

Voorbeeld 3:

Draaien we een schaal van 250 mm waarvan de maximum diameter niet aan de bovenkant zit maar lager dan de bovenkant, dan kunnen we bepalen dat de maximum diameter van de bowl op eenderde van de hoogte zit en dat de hoogte van de schaal tweederde van de diameter is of wel 166 mm. De grootste diameter van de schaal is dan 55 mm.

Methode 3: De Gulden Snede

Grieken en Romeinen gebruikten in de oudheid bij het ontwerpen van gebouwen en voorwerpen zoals tafels en kasten veelvuldig de Gulden Snede. De Gulden Snede ligt halfweg wortel twee en wortel drie. De Grieken perfectioneerden en gebruikten de Gulden Snede voor het bepalen van de korte zijde en de lange zijde van een rechthoek. De regel geeft aan dat de korte zijde van een rechthoek en de lange zijde van een rechthoek een verhouding hebben van 1 tot 1,618. Volgens hen moet een eettafel van 1800 mm lang 1100 mm breed zijn, een ovale salontafel van 1000 mm lang moet een grootste breedte hebben van 620 mm, een boekenkast van 1800 mm hoog moet 1100 mm breed zijn. Wat betekent dit nu voor het ontwerpen van bijvoorbeeld een schaal?

Voorbeeld 4:

Als we weer uitgaan van een schaal ontwerp

van 250mm diameter dan is volgens de Gulden Snede de hoogte van de schaal 250 / 1.618 = 155 mm en de diameter van de voet 155 / 1.618 = 96 mm.

Methode 4: Fibonacci serie

In de zeventiende eeuw ontwikkelde de Italiaanse wiskundige Fibonacci een systeem dat de verhouding van de Gulden Snede zeer dicht benaderde. Hij ontwikkelde een rij getallen waarbij elk element van de rij steeds de som is van de twee voorgaande elementen: 1+1= 2, 1+2=3, 2+3=5, 3+5=8, 5+8=13, 13+8=21, 13+21=34, enz. Boven de 8 in deze getallen reeks bleek dat de verhouding van steeds de laatste twee getallen de verhouding 1,618 benaderde. De Fibonacci methode kunnen we dus op dezelfde wijze toepassen als de Gulden Snede.

Methode 5: De regelmatige vijfhoek

Een andere basis voor het ontwerpen vinden we in de vroegere Egyptische en Maya culturen door het in de ontwerpen toepassen van de regelmatige vijfhoek. Verschillende mystieke, religieuze symbolen, gebouwen en vele beeldhouwwerken worden in vele goed ontwikkelde landen op basis van de regelmatige vijfhoek ontworpen. Het Pentagon in Washington is mijns inziens een goed voorbeeld daarvan. Goed toepasbaar voor de houtdraaier is de regelmatige vijfhoek bij het maken van vijfkante doosjes met een deksel.

3. Ontwerpen

Alle voorgaande methodes geven ons in feite de basis afmetingen voor het maken van een goed ontwerp. Waar het natuurlijk nu om gaat is deze verschillende afmetingen op een juiste manier met elkaar te verbinden. Daarbij zijn een aantal uitgangspunten goed in de gaten te houden:

- teken, als je de goede afmetingen hebt bepaald, vooraf een ontwerp,
- zorg bij het uittekenen van het ontwerp dat alle gebogen lijnen vloeiend in elkaar overlopen, ook als de gebogen lijnen overgaan van hol naar bol of omgekeerd,
- zorg ervoor dat in het ontwerp geen rechte lijnen tussen de gebogen lijnen zitten
- houd je ontwerp en later je gedraaide werkstuk, onderste boven en kijk of het ontwerp nog een prettige vorm uitstraalt

Houthandel / Loonbedrijf
R. Haggenburg

Bomen rooien, groen verkleinen,

afrasteringen, tuin- en haardhout

Drielse Rijndijk 25
6665 LP Driel
tel.: 026 - 474 33 01
06 - 22 48 47 74
fax.: 026 - 474 32 24

4. Hulpmiddelen

Voor het maken van een goed ontwerp bestaan er goede hulpmiddelen. Om de basis afmetingen met elkaar te verbinden kan men gebruik maken van:

- flexibele liniaal
- tekenschaats
- een eenvoudige halsketting

Met deze middelen kunnen bij het ontwerpen goede vloeiende lijnen worden getrokken. Om echter de basisafmetingen te bepalen moet men rekenen. De Amerikaanse houtdraaier Bill Smith heeft daartoe, om het rekenen te voorkomen, een prachtig hulpmiddel ontworpen. In tekening 1 heb ik op ware grootte dit hulpmiddel laten opnemen. Door deze tekening te kopiëren en met karbon papier over te tekenen op triplex, hout of perspex is dit hulpmiddel zelf te maken. Hoe je met dit hulpmiddel moet werken laten de tekeningen 2 en 3 goed zien. Het werkt lekker en handig.

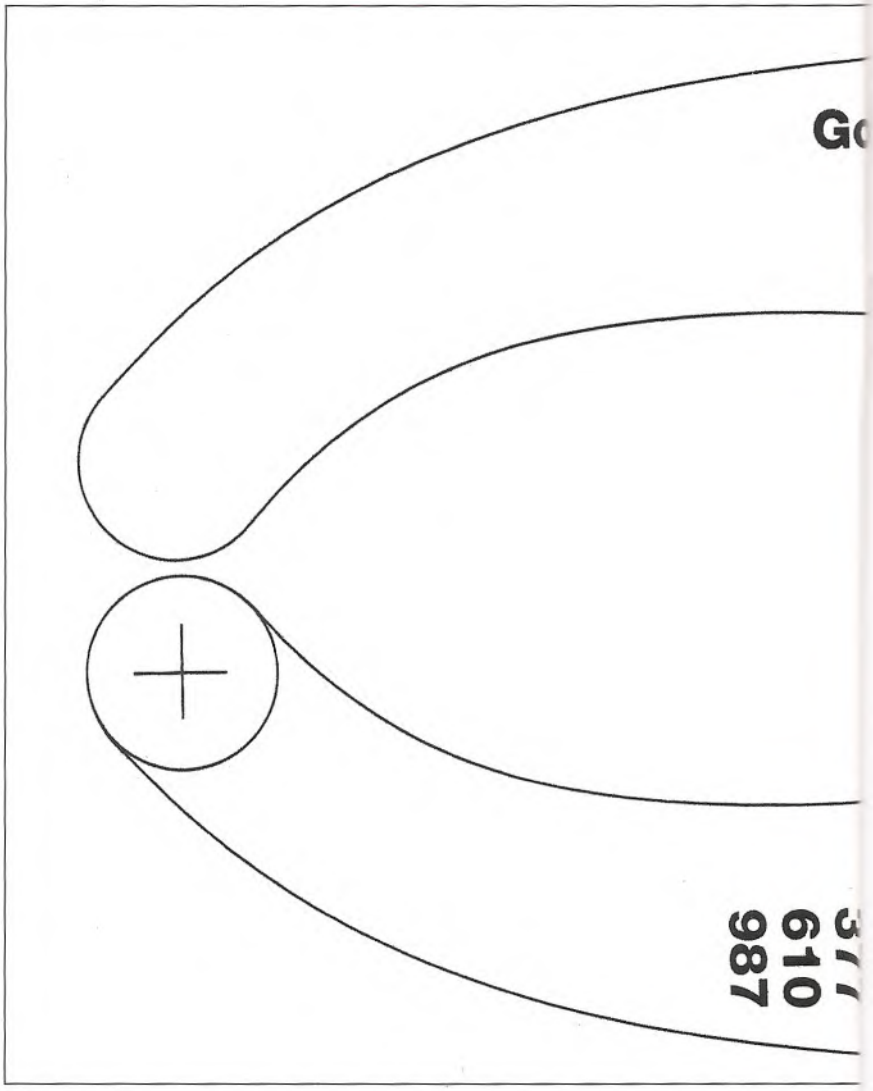

Tekening 1

Geraadpleegde literatuur:

- Basics of Design door Keith Jeeves van de Sydney Woodturners Guild, By hand & Eye, june/july 2003
- Golden Divider, new tool, ancient roots door Bill Smith, American Woodturner, Summer 2005, vol. 20 nr. 2

Roelof C. Schmidt, Everdingen

Noot van de Redactie:
Zie ook AktieRadius no. 29, pagina 5 t/m 9, Joop Horsink.

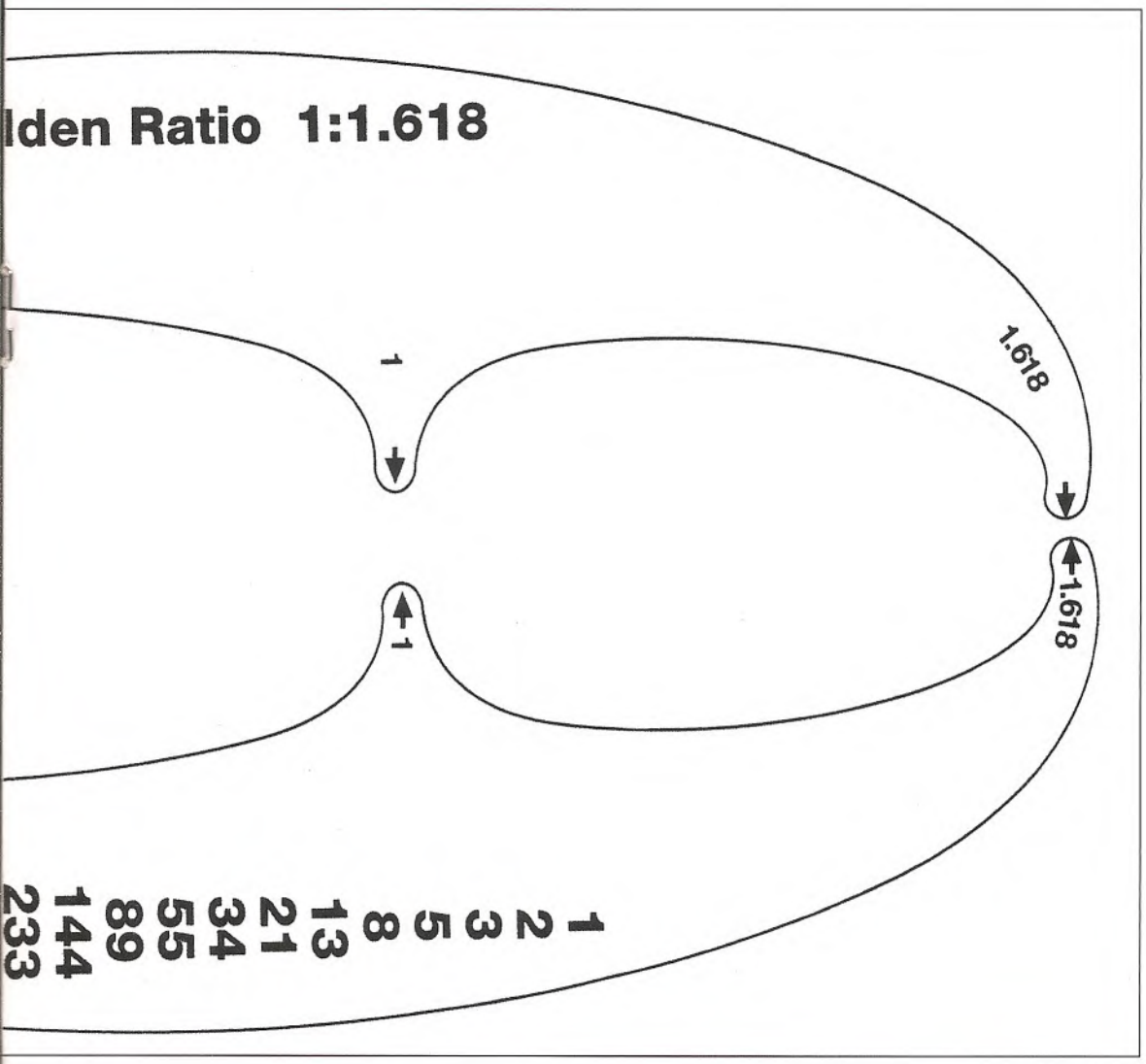

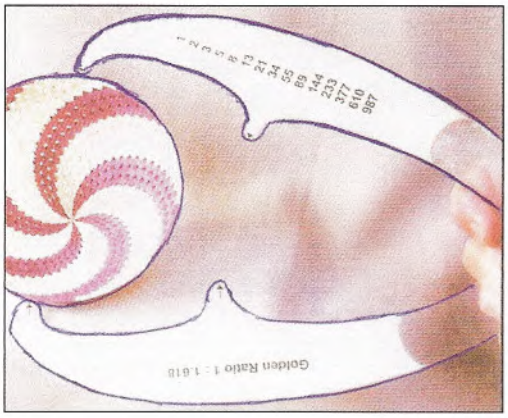

Tekening 2

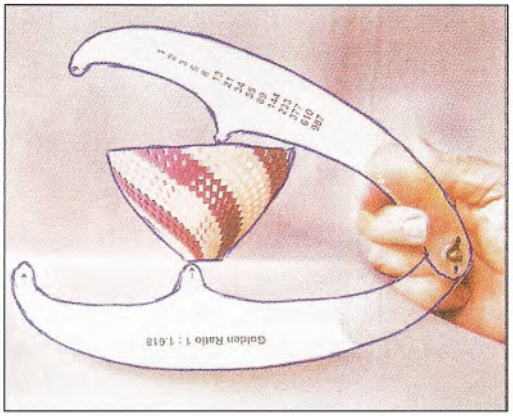

Tekening 3

AGENDA

22, 23 en 24 september
OpenDeurDagen bij Willy Vanhoutte in Beernem (B), zie www.willyvanhoutte.be

23 september 2006
Vergadering bestuur en acp's

23 en 24 september 2006
Bizons en Bomen

Schilderes Marie-José Walhof en houtdraaier Otto Koedijk exposeren het weekeinde van 23 en 24 september 2006 in het St-Vincentiuskerkje Kerkje aan de Pastoor Loefsweg 1 in Oud-Velp bij Grave. De tentoonstelling is open op zaterdag 23 en zondag 24 september 2006 van 12 tot 17 uur. De entree is vrij.

30 september 2006, DemoDag in de Meern
Ook al is het nog vakantie, de DemoDagCommissie draait alweer op volle toeren. Leden van de afdeling Haarlemmermeer hebben toegezegd te komen helpen en zij zouden graag "gebruiksvoorwerpen" als thema willen zien. Een onderwerp waar velen van ons zich mee bezig houden. Een DemoDag dus waarop u veel kunt leren en ervaringen met anderen kunt delen. Heeft u interessante, bijzondere of mooie gebruiksvoorwerpen? Breng deze dan mee. Er is een tafel waarop deze stukken uitgestald worden.

Ook is er weer de mogelijkheid om vragen en problemen te laten behandelen in een demonstratie. Vooral moeilijke onderwerpen vragen wat voorbereiding en we vragen u deze schriftelijk bij ondergetekende te melden, dit komt de demonstratie ten goede. Op 30 september kunt u bij de ingang ook nog een vraag indienen, wij zullen die dan later behandelen.
In een bijgaande convocatie houden we u op de hoogte van wat er precies te zien zal zijn, welke winkeliers er komen, enz. Een routebeschrijving en het adres wordt ook bijgesloten.
Het belooft een interessante dag te worden, dus tot ziens in de Meern.

Namens de DemoDagCommissie,

Christiaan Jörg

Bij deze AktieRadius ontvangt u een losse uitnodiging waarin u alle informatie kunt vinden over deze DemoDag die u niet mag missen.

8 oktober 2006
Open dag Hout van 10.00 tot 17.00 uur in de Hanzehal in Zutphen, zie www.opendaghout.nl
In de Agenda van AktieRadius 50 stond abusievelijk vermeld dat de Open Dag Hout op 1 oktober zou zijn, dit is niet juist. De Open Dag Hout is dit jaar op zondag 8 oktober.

AFDELINGSNIEUWS

Afdeling Amsterdam
Bijeenkomsten
7 oktober 10:00 tot 14:00 uur op een nader te bepalen locatie.

9 december 09 10:00 tot 14:00 uur op een nader te bepalen locatie.

Informatie bij de afdelingscontactpersoon Rik Mars: 020 4904 887 of Rik.Mars@waternet.nl
Voor de agenda, verslagen en opdrachten, zie ook:
http://members.lycos.nl/HoutObjectenRikMars/radius/radius.htm

Afdeling Arnhem-Nijmegen
Onderstaande bijeenkomsten worden in 2006 gehouden op een zaterdag van 9.30 uur tot 12.30 uur in het clublokaal 'The Meeting' St. Maartenstraat te Elst (Gld).
Bijeenkomsten:
21 oktober: Het presenteren van diverse te draaien voorwerpen en het uitdagen om hiermee te werken is Jan Bergevoet uit Zevenaar op het lijf geschreven. Hij presenteert het al veel besproken traliedekseltje, maar dan zeker op een andere wijze.
25 november: Tijdens de laatste bijeenkomst van het jaar laat Ger Vervoort uit Venlo ons zien hoe vers gekapt hout wordt gedraaid zodat het zo min mogelijk vervormd. We rekenen op een natte demonstratie.

Afdeling Den Haag
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Flevohoutdraaiers
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Haarlem
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Haarlemmermeer
Bijeenkomsten:
20 oktober bij Jan van der Meer, Rubensplantsoen 2, Hillegom.
8 december bij John Stikkelman, Prof. Zeemanplantsoen 8, Voorschoten.

Afdeling Limburg
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Lochem
Bijeenkomsten in Kunstlokaal 11, Bosberg 29, Borculo. Aanvang 19.30 uur
23 oktober Discussie onderwerp: welke lijm gebruik je?
Opdracht: draai een object waarin een uurwerk verwerkt is.
20 november Discussie onderwerp: videoband over het draaien van nat hout.
Opdracht: het draaien van wijnglazen.

Afdeling Noord
Bijeenkomsten:
16 september, 18 november
Locatie: Centuurbaan 111 Roden (boven winkel van Enorm) Inloop vanaf 12.00 uur, aanvang 12.30 uur

Afdeling Noord-Holland Noord
Bijeenkomsten:
26 oktober,12 december.
Aanvang: 19.30 uur
Op zaterdag 30 september van 10.00 tot 15.00 uur houden wij een ruil-, weggeef- en verkoopdag van overtollige spullen onder het genot van een broodje en soep.
Locatie: Dorpshuis De Oude School, Dorpsweg 162a, Hensbroek.

Afdeling Rotterdam
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Utrecht
Werkgroep 'De Lekstroom'
Bijeenkomsten: **23 september, 4 oktober, 15 november en 20 december.**
Aanvang: 14.00 uur.
Locatie: Het IJSW-gebouw, Mr. Abbink Spainkstraat 36, 3401 ZH IJsselstein

Afdeling Veluwe
Bijeenkomsten:
30 september en 9 december.
Locatie: een zaal van de Sionskerk, Asseltseweg 6, Epe

Afdeling Voorne
Info afdelingscontactpersoon (blz.2)

Afdeling Westelijk Noord Brabant / Zeeland
De Scheldedraaiers
Bijeenkomsten **elke eerste zaterdag van de maand** in Het Ambachtencentrum, Kattendijksedijk te Goes. Aanvang 09.30 uur. Ook leden uit andere afdelingen zijn, na overleg, van harte welkom.

MUTATIE LEDENLIJST

Nieuwe leden:
- Belt H., Ugchelen
- Blenderman R.T., Lelystad
- Boonen H.M., Sittard
- Eeken N.J., Heerhugowaaard
- Heuving J., Assen
- Jung A., St. Nicolaasga
- Michielse L., Noordeloos
- Rijswijk M. van, Deventer
- Schepers M.J.M.M., Zeist
- Stroet A.S., Purmerend
- Verburg M., Noordeloos
- Waterlander G.W., Hoogeveen
- Weersma A., Almere

Adreswijziging:
- Elderen I.A.D., van Dam 8 Ameide naar Doornstraat 19 Utrecht
- Kiers G., naar Elzenbroek 4 Steenwijk
- Masselink M., van J.v. Ruijsdaelstraat 14 Zelhem naar Bergstraat 3H, Zelhem

Overleden:
- Gerrit Cornuijt uit Eindhoven, lid van Radius sinds november 1998

MEMENCO

Machines, gereedschappen, hout en toebehoren voor de creatieve houtbewerker

Memenco levert al vele jaren machines, gereedschappen, hout en toebehoren aan de creatieve en ambachtelijke houtbewerker.
Door eigen import uit ondermeer Australië, Engeland, Nieuw Zeeland en de Verenigde Staten, kan vaak tegen concurrerende prijzen geleverd worden.
Bekende merken en namen zoals Ashley Iles, Craft Supplies, Crown Tools, Danish Oil, Eze Lap, Henry Taylor, Scheppach, Teknatool, Tormek, en sinds kort het eigen merk WHT.

Nu in de picture:

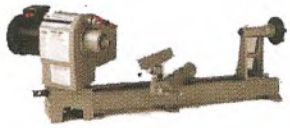

Teknatool Nova 3000
Prijs: € 1.250,00

6-delig HSS beitelset
Prijs € 125,00

Meer weten? Bekijk dan de website www.memenco-europe.com, of bel 0528 – 266362.
Bezoekadres (na telefonische afspraak): Hoofdstraat 46, 7921 AM Zuidwolde.

Yamadori BV presenteert nieuw in de Benelux

- Burlwood en wortelhout uit Australië, Tasmanië, Kreta, Nieuw-Zeeland en andere landen.
- Burlwood soorten: Brown, Redmalle, Jarrah, Coolibah, Kauri, Salmongum enz.
- Speciaal door ons ontwikkelde houtfrezen om uit de hand te frezen.
- Diverse houtfreesmachines van Arbotech-Makita-Bosch-Metabo.
- Online shop www.carvingtoolshop.com voor snelle levering.
- Online shop www.woodslices.com voor een overzicht van onze houtsoorten.

Onze showroom is geopend op afspraak: 06 5468 3862,
info@carvingtoolshop.com
Correspondentieadres : Yamadori B.V.,
Radiolaan 2, 1276 EP Huizen (N-H).

Geheim wapen?

Foto 1: de grote afsteekbeitel

Mijn eerste ervaring met houtdraaien stamt van voor de oprichting van onze vereniging. Daardoor beschikte ik dus niet over de noodzakelijke informatie die iedere beginnende draaier zo nodig heeft. Door mijn gewijzigde sociale status zocht ik een nieuwe tijdinvulling. Als metaalman begon ik met het zelf bouwen van een draaibank, met als vaste kop een solide lagerhuis van een pomp, dat overigens na meer dan vijftien jaar nog steeds in gebruik is. Voor de benodigde beitels was ik aangewezen op één enkele winkel, die ergens nog wat (onbruikbare) beitels in een la had liggen. Ik experimenteerde met de materialen die ik had, onder andere met zaagbladen van een grote metaal beugelzaagmachine. Omdat ik geen lintzaag ter beschikking had, decoupeerde ik mijn hout ongeveer tot een ronde schijf, alvorens het werkstuk op te spannen. Geen leuk karwei, als het gaat om tropisch hardhout van een paar duim dik. Het leek mij een uitdaging een beitel te bedenken waarmee ik een vierkante klos, in één bewerking, op de draaibank tot een ronde schijf kon steken. Met een gewone afsteekbeitel is het natuurlijk óók mogelijk, maar moet er, om vastlopen te voorkomen, een vrij brede gleuf en dus veel materiaal worden weggestoken.

Foto 2: de kleine afsteek beitel

Foto 3: het afsteken met de grote beitel

Met mijn zelfgemaakte gereedschap, het lijkt niet

erg op een beitel, steek ik schijven van wel 7cm (!) dikte moeiteloos uit een vierkant stuk hout. De "beitel" is wel een halve meter lang en 50mm breed. Op de foto is de vorm te zien.
Mijn draaibank, die ik kan inschakelen met een voetschakelaar, staat daarbij "op slip" zodat overbelasting voorkomen wordt. Een kleiner exemplaar van dezelfde beitel gebruik ik voor het afsteken van ringen. Ook hier gaat het om materiaalbesparing. De grote beitel is 3 mm dik en de kleine 2 mm. Beide gereedschappen hebben een handvat van een fiets voor een beter houvast. Op de foto's is te zien hoe met de grote beitel een schijf mahonie van 50 mm dikte in een paar minuten wordt uitgestoken.

Toon van den Reijen, Alkmaar

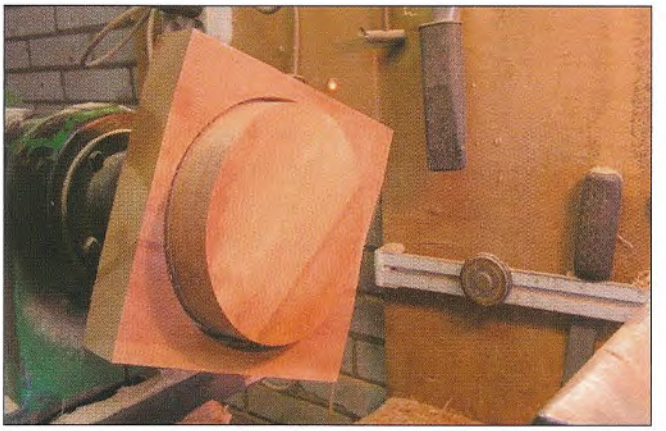

Opmerking van de redactie: We adviseren de leden deze handeling niet zonder meer te herhalen. Het vlakke bredere gedeelte van de steekbeitel kan zich makkelijk verklemmen in de groef tenzij meerdere keren naast elkaar wordt gestoken.

AFH Fijnhout

DE hardhout specialist voor bedrijf en particulier

- 80 soorten op voorraad
- Teak (o.a. dekdeeltjes)
- Plaatmat. (o.a. Bruynzeel hh)
- Bladen (aanrecht/tafel)
- Fineer
- Eigen zagerij

Amsterdamsche Fijnhouthandel

Minervahavenweg 14 Westpoort 3098 Tel. 020 -682 80 79 Fax 020-684 31 54
e-mail: afh@fijnhout.nl homepage: www.fijnhout.nl

IN BEELD: Elly Poels (1958)
Psychiatrisch medewerker en houtdraaister

Onder de rook van een sterk expansieve gemeente Houten ontmoette ik in het pittoreske dorpje 't Goy, tussen de appel- en kersenboomgaarden, Elly Poels. In 1958 geboren in Helvoirt (Noord-Brabant) doorliep zij de lagere school en de mavo met goed gevolg. Na deze opleiding meldde zij zich in 1972 in Zwolle bij de mbo-opleiding richting sociaal-cultureelwerk. Daarna de opleiding leraren in Utrecht. Na deze opleidingen met succes te hebben afgerond, startte zij haar werkzaam leven bij het club-, buurthuis- en vormingswerk in de gemeente Utrecht. In 2001 beëindigde zij deze werkzaamheden en trad zij in dienst van het psychiatrische activiteitencentrum Kwintes in Zeist. Aanvankelijk was zij medewerkster in de dagopvang in een projectenaanpak die bestond uit een houtwerkplaats, biologische moestuin en een creatieve afdeling. Al van huis uit was ze van de geur van hout gaan houden. Tegenover haar geboortewoning was namelijk een timmerwerkplaats waaraan ze vaak een bezoek bracht. In die tijd was haar broer ook bezig met een zelfgemaakt draaibankje opgebouwd uit een boormachine. Omdat het bij het draaien op het zelfbouwdraaibankje thuis vaak klappen opleverde vertelde ze mij, leek het haar een goed idee om zich meer in het houtdraaien te verdiepen. Zij besloot in 2001 lessen te volgen bij Christiaan Jörg in Utrecht. Interessant is dat zij een echte leerling is van Christiaan, zij doet ook alles met een drieklauwplaat. De beperkingen daarvan zijn goed in haar draaiwerk te zien.

Mede toen zij de verantwoordelijkheid kreeg als hoofd van de houtwerkplaats besloot zij,

Foto 1

VAN BREUKELEN Metaaldraaierij vof
Westerstraat 19
NL - 9481 CA VRIES

tel + fax 0031 (0)592-543864
e-mail: info@vanBREUKELENvof.nl
www.vanBREUKELENvof.nl

Wij zijn een ambachtelijke metaaldraaierij die voor uw houtdraaibank veel kunnen doen:

- opspangereedschappen op maat: drieklauwplaten en vierklauwplaten, klauwplaatflenzen en opspanschijven
- segmentbekken in metaal/kunststof voor inwendig en uitwendig spannen, opspanringen en meeneemcenters
- hoofdassen, v-snaarschijven, lagers en electromotoren voor houtdraaibanken, complete machines
- draai-, en freesonderdelen naar tekening of voorbeeld voor zelfbouw en..... heel veel soorten schroefdraad

om een goede continuïteit van de houtwerkplaats te kunnen realiseren in 2003 allereerst een opleiding te volgen voor meubelmaker. In het leerwerkjaar 'De Schrijn' in Langbroek voltooide zij de opleiding meubelmaker.
In haar werkplaats prijkt een prachtige Helma draaibank met tussen de centers een afstand van ruim 2 meter en een centerhoogte van ongeveer 30cm. Schuift men het verplaatsbare bed opzij dan is het mogelijk voorwerpen te draaien van zeker 150cm diameter. Boeiend is dat de bank afkomstig is uit de nalatenschap van een van onze beste draaiers uit het verleden Jan van Tol. Op deze bank zijn dus historisch gezien prachtige stukken gedraaid. In haar werkplaats beschikt zij over de benodigde

Foto 2

machines, te weten slijp- en boormachine en een combinatie- machine van cirkelzaag en frees. De drie foto's geven een indruk van haar huidige werk. Foto 1 een vlak schaaltje van essen, foto 2 een notenhouten bakje en foto 3 een schaal van magnolia.
Door de drukte van haar werkzaamheden is zij de laatste tijd weinig toegekomen aan het draaien. Zij heeft echter het vaste plan daar in de komende tijd meer aandacht aan te besteden. Ik hoop dat ons gesprek daaraan een beetje heeft bijgedragen.

Roelof C. Schmidt, Everdingen

Foto 3

Raadselachtige fles

In elke afdeling van houtdraaiers is het een ongeschreven wet dat je geen geheimen hebt voor elkaar als het om draaiwerk gaat. Zo ook bij de Scheldedraaiers.

Nu doet zich echter het volgende voor. Eén van de leden, we zullen hem Thomas noemen, komt op de bijeenkomst en toont een flesje. In het flesje bevindt zich een gedraaid stokje. Dwars in het stokje, onderin en binnenin het flesje zit een schroefje en wel zodanig dat je het stokje iets op en neer kunt bewegen, maar het schroefje past niet door de flessenhals. Grote vraag is nu natuurlijk; "Hoe krijg je dat schroefje er dan in?"

De goede man in kwestie wil het ons echter niet vertellen. Wij denken echter dat er sprake is van een onuitgesproken leed. Op het gebied van draaiwerk is hij ontzettend vindingrijk en deelt ons altijd in zijn geheimen. Wij denken daarom dat hij het zelf ook niet weet en nu voorwendt alsof hij het niet wil zeggen.

Aangezien het een zeer gewaardeerd lid is, willen we hem echt helpen en u vragen of u enig idee hebt hoe je dat schroefje in dat stokje binnenin dat flesje kunt krijgen. Als u ons kunt helpen, mail dan uw oplossing naar jacmarini@zeelandnet.nl Wij beloven dat we dan onze Thomas uit de droom zullen helpen. Bij voorbaat dank.

Namens het bestuur en de leden,
Ko Marinissen

Reparatie van een knopje

Zoals ik al eens in een eerder artikel voor AktieRadius verteld heb, draai ik ook wel eens wat anders dan hout, o.a. tagua-noten (AR49). Op de laatst gehouden DemoDag in Lelystad verkocht de firma Memenco naast gereedschappen o.a. ook Thika-pods ofwel Thika-noten. Dit zijn een soort glanzend, geschubde omhulsels met binnenin een los liggende noot. Na enkele uren op internet zoeken, ben ik er nog niet achter van welke boom of boomsoort ze afkomstig zijn. In een boek had ik gelezen dat de noot binnenin uitstekend geschikt is om te draaien en dat je met enige handigheid ook iets kunt maken van de geschubde schaal. Niet geschoten is altijd mis, dus drie noten gekocht en thuis aan de slag. De schaal kan voorzichtig met een ijzerzaag in twee helften gezaagd worden waarbij de los liggende noot vrij komt. Deze noot zelf is massief en ovaal van vorm, ca. 25 mm in doorsnede bij een lengte van ongeveer 60 mm. Ze is wittig groen tot bruin en doorspikkeld met bruine vlekjes. Van de beide schaaldelen heb ik een doosje gemaakt en van de noot een vaasvormig potje met een opgeschroefd dekseltje. Het dekseltje had een sierknopje dat uit één geheel gedraaid is. Over het maken van het doosje uit de schaaldelen en het maken van het vaasje zal ik later eens een artikel schrijven. Dit artikel gaat over het knopje. Ik had een en ander meegenomen naar een bijeenkomst van draaiers waarbij doosje en vaasje bekeken werden en van hand tot hand gingen. Na afloop kreeg ik het vaasje zonder knopje op

Foto 1: Een opengewerkte noot met de gedraaide schaaltjes

Foto 2: Stukjes been geschikt voor draaiwerk

Foto 3: Het tappen van M3 in het dekseltje

Foto 4: Best een klein knoppie

het dekseltje terug. Het ding was gevallen en daarbij was het knopje afgebroken. Jammer maar zoiets kan gebeuren. Eigenwijs als ik ben wilde ik toch weer een knopje op dat dekseltje, maar waarvan gemaakt en hoe dit te doen? Na enig nadenken schoot mij een artikel in AR35 van Bert Rosbach te binnen over het draaien en bewerken van been. Een benen knopje dat leek me wel wat en natuurlijk voorzien van schroefdraad zodat ik het in het dekseltje kon schroeven. Het dekseltje werd op een stukje hout in de klauwplaat geschroefd en vervolgens werd het afgebroken stukje vlak gedraaid. Vervolgens werd in het midden een gaatje van

Foto 5: Het potje met het benen knopje in het deksel.

2,5 mm geboord. Met een M3 tapje in de hand gehouden werd het gaatje van schroefdraad voorzien. Deksel klaar, nu nog het knopje. Volgens het verhaal van Bert moeten de beenderen eerst een aantal malen met soda in water uitgekookt worden. Door eerdere experimenten van mijn zoon met het uitkoken van vogelskeletten in de keuken wist ik dat mijn vrouw hierover een veto zou uitspreken. De oplossing ligt bij dierenspeciaalzaken. Deze verkopen namelijk gesteriliseerde en gebleekte botten voor honden. Van deze botten hoeven alleen de koppen afgezaagd te worden want die zijn te bros om te verwerken. Daar de botten hol zijn moet geschikt basismateriaal uit de wanden komen. Met de ijzerzaag kan een voldoende lang en dik stuk uitgezaagd worden. Het stukje bot of been kan nu zo gedraaid worden maar beter is het om het eerst een uur in water te weken. Het uitgezaagde stuk been heb ik eerst ruw rond geschuurd op een schuurschijf zodat het ingespannen kon worden in de klauwplaat. Vervolgens werd het stuk been eerst rondgedraaid. Met een zelfgemaakte streler gemaakt van een M3 tap met zilversoldeer aan een strip ijzer gesoldeerd en bijgeslepen, werd aan het uiteinde een draad gestreeld. Nadat het dekseltje erop paste werd de rest van het knopje afgedraaid, licht geschuurd en afgestoken. Het knopje heb ik hierna nog gepolijst op een lappenschijf voorzien van polijstpoeder. Een en ander was wel priegelwerk gezien de afmetingen van het knopje (lang 10 mm, dik 4 mm). Het eindresultaat vond ik wel geslaagd. Vanaf nu krijgen onze twee honden regelmatig een bot dat ik confisqueer nadat zij er de koppen vanaf hebben gebeten want ik wil in de toekomst nog vaker been verwerken in mijn houtdraaiwerk.

Jan Hovens

In dit nummer

Van de bestuurstafel	3
Van de redactie	4
Startende houtdraaiers	4
Presenteerschaal op voet	6
Ontwerpen hoeft niet moeilijk te zijn	13
Agenda, afdelingsnieuws enz.	18
Geheim wapen	22
In Beeld: Elly Poels	24
Raadselachtige fles	26
Reparatie van een knoppie	27
Inhoud	30

Lidmaatschap

De kosten van het lidmaatschap bedragen € 25,- per jaar voor 2006 (buitenland € 27,50 per jaar), deze worden vooraf betaald. Wordt men na 1 juli van het lopende kalenderjaar lid, dan wordt men lid tot 31 december van het jaar volgend op dat van aanmelding. Men is lid van de vereniging eerst nadat zowel het inschrijfformulier als de inschrijf- en administratiekosten (€ 5,-) zijn ontvangen. Verzoeke adreswijzigingen tijdig door te geven aan de ledenadministratie. Deze zorgt voor verdere verspreiding hiervan.

Het lidmaatschap wordt stilzwijgend voortgezet, tenzij het lid tenminste 4 weken vóór het einde van het kalenderjaar schriftelijk aan de ledenadministratie bericht dat men het lidmaatschap wil beëindigen.

Colofon

Foto omslag: Antoon Holterman
Schaal van esdoorn voorzien van houtsnijwerk.
Diameter schaal 25cm bij 15cm hoog
Op maak en druk: Drukkerij Ter Burg, Alkmaar

Direct **uit voorraad** leverbaar...

ruim 80 soorten **massief** hout

Klik op **www.af.nl** voor meer informatie

Abachi
Afzelia (Doussie)
Afrormosia
Amboina Wortel
Anigre
Andiroba
Appel
Azijnhout
Balsa
Bankirai
Berken
Bengé
Beuken wit
Beuken gestoomd
Boiré
Bruyere Wortelknollen
Bubinga
Ceder (loofhout)
Ceder (Florida)
Citroen
Cocos
Coromandel
Cocobolo
Ebben
Eiken Europees
Eiken Amerikaans
Elzen
Esdoorn (maple)
Esdoorn gemoest
Esdoorn riegel
Essen Europees

Essen Amerikaans
Fichte
Grenen Amerikaans
Gonçales Alves
Hickory
Hemlock
Iepen Amerikaans
Iepen Europees
Imbuya
Iroko
Ivoorhout
Jatoba
Kersen Amerikaans
Lariks
Letterhout
Limba
Linden Amerikaans
Linden Europees
Mahonie Sipo
Mahonie Honduras
Mahonie Sapeli
Makoré
Merantie
Merbau
Noot Amerikaans
Noot Europees
Noot Europees
gestoomd
Noot wortel
Oregon Pine
Olijfhout

Ovankol
Paardevlees
Padouk
Palissander
Madagascar
Palissander Honduras
Palissander Santos
Palissander Indisch
Palm Buxus
Palm Gele
Parana Pine
Peer gestoomd
Peer ingedoomd
Pernambuco
Pitch Pine
Pokhout
Purpleheart
Ramin
Rode Ceder
Redwood
Robinia
Rozenhout
Sitka Spruce
Steenbeuken
Taxus
Teak
Tulpen
Weymouth Den
Wengé
Zebrano

Zwarte Kabbes

In onze ruime voorraad kunnen wij op de ouderwetse manier bestekzoeken. Ook hebben wij een houthobby-zolder waar wij kleinere stukken hout verkopen. Een walhalla voor instrumentbouwers en houtdraaiers. De meeste stukken zijn al geschaafd en alles is per stuk geprijsd.

U bent welkom ons eens te bezoeken.

af

Arnhemse Fijnhouthandel
Driepoortenweg 12, 6827 BR Arnhem
tel: 026-3648435 fax: 026-3630309

NIEUW BIJ VDH

JET

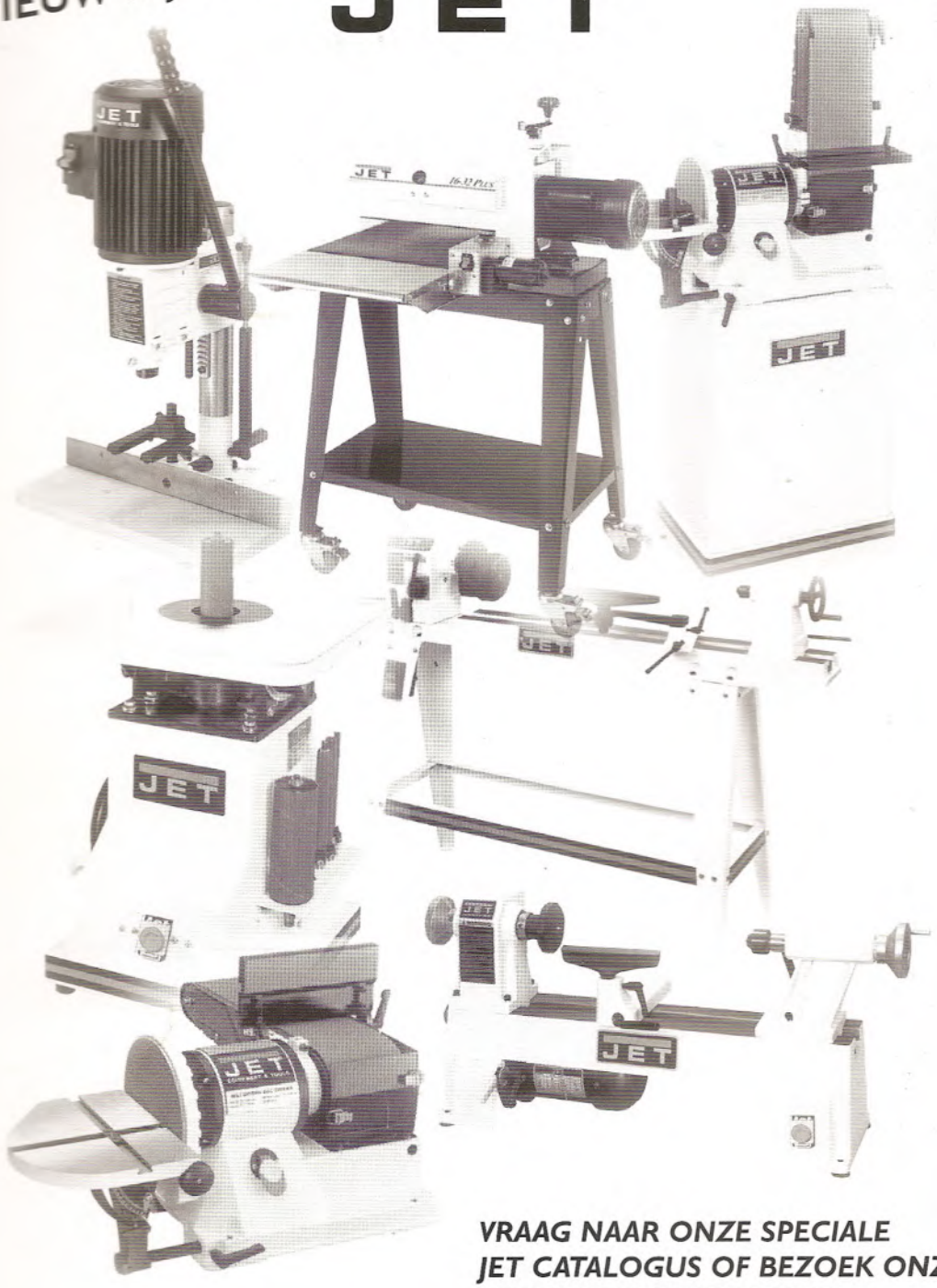

VRAAG NAAR ONZE SPECIALE JET CATALOGUS OF BEZOEK ONZE WEB-SITE WWW.VDHBV.NL

VDH

MACHINES & GEREEDSCHAPPEN B.V.

SHOWROOM: TEXASDREEF 8 • 3565 CL UTRECHT

TEL.: (030) 296 3270 • FAX: (030) 293 6600

INFO@VDHBV.NL • WWW.VDHBV.NL